
УДК 37.015.31:172.15:321(477)

Марина Вячеславівна ДЖАФАРОВА,

*кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри
адміністративного права і процесу факультету № 3
Харківського національного університету внутрішніх справ;
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6203-0027>*

ПИТАННЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ КУРСАНТСЬКОЇ ТА СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Процеси реформування, які відбуваються зараз в Україні майже в усіх сферах життєдіяльності суспільства безпосередньо впливають на вирішення певних проблем, які виникають в галузі патріотичного виховання та освіти громадян України. Це пояснюється тим, що почуття патріотизму кожна особистість набуває не лише шляхом біологічної спадковості, а й під впливом соціального середовища, морального і громадянського виховання.

Актуальність питання національно-патріотичного виховання студентської та курсантської молоді обумовлюється тим, що формування громадянської позиції молоді особи має полягати в обстоюванні закоренілих для нашого менталітету засад: любові до Батьківщини, товарищескості, цінності духовного буття, шанобливого ставлення до держави, народу, нації. Саме в молодому віці прищеплюються моральні цінності та ідеали, формується національна свідомість і самосвідомість, вибудовується готовність до виконання громадянського та конституційного обов'язку із захисту національних інтересів. В. Г. Корицький відмічає, що патріотичне виховання здійснюється насамперед у процесі навчання, де в учнів закладається фундамент глибоких знань, формується світогляд, національна свідомість [1, с. 99].

В сучасних умовах розвитку сфери освіти навчальний заклад будь якого рівня має стати для молоді осередком становлення громадянина-патріота України, готового самовіддано розбудувати країну як суверенну, незалежну, демократичну, правову, соціальну державу, забезпечувати її національну безпеку, сприяти єднанню українського народу та встановленню

громадянського миру й злагоди в суспільстві. Вказаний напрямок виховної діяльності, перш за все, повинен бути спрямований на формування у вихованців доброго відношення до своєї країни, національної самосвідомості й гідності, дбайливе ставлення до рідної мови, культури, традицій, а також відповідальність за природу рідної країни і потребу зробити свій внесок у долю батьківщини. При цьому, в основу системи національно-патріотичного виховання має бути покладено визнання пріоритету прав людини і засаду зміцнення української державності, як консолідуючого фактора розвитку суспільства, формування патріотизму у середовищі молоді. Як слушно наголошується на сторінках педагогічної літератури, державний патріотизм ґрунтується на остаточній меті нації: побудові власної держави, державному самовизначенні, державницькому світогляді та державницькому почутті; це вищий патріотизм, який базується на державній ідеології та пов'язаний з почуттям громадянськості [2, с. 115–116].

Серед всієї різноманітності нормативно-правових актів, які регламентують питання здійснення державної політики у сфері виховання громадянина – патріота України, варто окремо виділити Стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016–2020 роки, затверджену Указом Президента України від 13 жовтня 2015 року № 580/201549 [3].

Необхідність реалізації заходів названої Стратегії спрямована на виховання громадянина-патріота України, утвердження любові до Батьківщини, духовності, моральності, шанобливого ставлення до національних надбань Українського народу.

Відповідно до вказаної Стратегії основними напрямками для досягнення мети запланованих заходів повинно стати: удосконалення нормативно-правової бази стосовно національно-патріотичного виховання дітей і молоді; підвищення ролі української мови як національної цінності; забезпечення належної організації науково-дослідної та методичної роботи у сфері національно-патріотичного виховання; вивчення сучасних виховних систем, технологій і методик у сфері національно-патріотичного виховання, узагальнення та поширення найкращого досвіду у цій сфері; впровадження навчальних дисциплін духовно-морального спрямування як основи формування особистості та підґрунтя для національно-патріотичного виховання; формування єдиних стандартів діяльності у сфері національно-патріотичного виховання та інструментів їх впровадження; підвищення професійної компетентності фахівців у сфері національно-патріотичного виховання, налагодження конструктивної взаємодії між суб'єктами національно-патріотичного виховання; забезпечення умов і підтримки з боку держави для ефективної діяльності інститутів громадянського суспільства у сфері національно-патріотичного виховання; забезпечення оптимальної скоординованої діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування у сфері національно-патріотичного виховання; організація та координація інформаційно-просвітницької роботи у сфері національно-патріотичного виховання; здійснення заходів, спрямованих на підвищення престижу військової служби; упорядкування та вдосконалення системи допризовної військової підготовки, підготовки з військово-облікових спеціальностей; профілактика негативних проявів поведінки, злочинності, наркоманії, алкоголізму серед дітей та молоді шляхом залучення дітей і молоді до участі у заходах із національно-патріотичного виховання; розвиток міжнародної співпраці з державами Європейського Союзу та іншими розвинутими державами, які успішно впроваджують заходи у сфері національно-патріотичного виховання; створення системи ефективного моніторингу у сфері національно-патріотичного виховання.

Реалізація Стратегії забезпечується спільними зусиллями органів державної влади, органів місцевого самоврядування та інститутів громадянського суспільства.

Серед індикаторів ефективності реалізації заходів із національно-патріотичного виховання дітей та молоді варто назвати: збільшення відвідуваності дітьми та молоддю закладів, що популяризують культурні та національно-мистецькі традиції Українського народу, а також експозицій музеїв, присвячених національно-визвольній боротьбі за незалежність і територіальну цілісність України; збільшення чисельності членів громадських об'єднань, діяльність яких спрямована на національно-патріотичне виховання дітей та молоді; збільшення чисельності молоді, готової до виконання обов'язку із захисту Батьківщини, незалежності та територіальної цілісності України; збільшення кількості заходів із вшанування героїв боротьби Українського народу за незалежність і територіальну цілісність України.

Список бібліографічних посилань

1. Корицький В. Г. Військово-патріотичне виховання учнів у сучасних умовах. *Науковий вісник МНУ імені В.О. Сухомлинського. Педагогічні науки*. 2015. № 2 (49). С. 97–100.

2. Вишневецький О. Теоретичні основи педагогіки : підручник для студентів. Дрогобич : Відродження, 2001. 268 с.

3. Стратегія національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016–2020 роки : затв. указом Президента України від 13.10.2015 № 580/201549 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580/2015> (дата звернення: 06.11.2017).

Одержано 08.11.2017
